

BOSHLANG'ICH TA'LIM YO'NALISHI TALABALARIDA TA'LIM PLATFORMALARI ORQALI KASBIY KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISH

Ruzimova Yulduzxon Jumanazar qizi

Urganch davlat universiteti Fizika-matematika fakulteti

“Matematik tahlil” kafedrası o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14177503>

Annotatsiya. Mazkur tezisda boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarini kasbiy kompetentligini rivojlantirishda ta'lim platformalarining o'рни va ahamiyati tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim jarayonlarida raqamli texnologiyalardan foydalanishning dolzarbligi, o'quv jarayonini sifatli tashkil etishda ta'lim platformalarining samaradorligi yoritilgan.

Kalit so'zlar: kasbiy kompetentlik, ta'lim platformalari, raqamli texnologiyalar, mustaqil ta'lim, amaliyotga yo'naltirilgan yondashuv.

Kirish.

Bugungi kunda ta'lim sohasida raqamli texnologiyalar va zamonaviy ta'lim platformalaridan foydalanish ta'lim sifatini oshirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarining kasbiy kompetentligini shakllantirishda ushbu platformalarning o'рни alohida e'tiborga loyiqdir. Zamonaviy ta'lim platformalari talabalarning nazariy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish qobiliyatini rivojlantirish, innovatsion yondashuvlarni egallash va o'z-o'zini rivojlantirish imkoniyatlarini kengaytirishda samarali vosita bo'lib xizmat qilmoqda.

Shu bilan birga, ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarning integratsiyasi yangi uslubiy yondashuvlarni talab qilmoqda. Boshlang'ich ta'lim pedagoglarini tayyorlashda kasbiy kompetentlikni rivojlantirish faqatgina nazariy bilim bilan cheklanmasdan, amaliy tajriba va kreativ fikrlash qobiliyatini shakllantirishni ham nazarda tutadi. Mazkur tezisda ta'lim platformalarining boshlang'ich ta'lim yo'nalishidagi talabalarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishdagi ahamiyati, ulardan samarali foydalanish usullari hamda platformalarning ta'lim jarayoniga integratsiyasi natijalarini tahlil qilishga alohida urg'u beriladi.

Mazkur tadqiqotda boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishda ta'lim platformalaridan samarali foydalanishni o'rganish maqsadida quyidagi metodlar qo'llanildi: Ta'lim platformalari va raqamli texnologiyalarni qo'llashning ilmiy-nazariy asoslari o'rganildi. Zamonaviy tadqiqotlar va ilg'or pedagogik yondashuvlar tahlil qilinib, ta'lim jarayoniga moslashuvchan modellar shakllantirildi. Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarini ishtirokida ta'lim platformalaridan foydalanish bo'yicha maxsus treninglar o'tkazildi. Mazkur treninglar davomida talabalarning platformalardan foydalanish qobiliyati va bu jarayonning ularning kasbiy bilim va ko'nikmalariga ta'siri baholandi.

Ta'lim platformalaridan foydalanish jarayonida talabalar faoliyati kuzatilib, ularning o'zlashtirish darajasi va mustaqil ta'lim olish qobiliyati diagnostika qilindi. Platformalar orqali olingan bilimlar amaliyotda qanday qo'llanilayotganligi monitoring qilindi. Talabalar, o'qituvchilar va mutaxassislar bilan suhbatlar olib borildi. Ularning ta'lim platformalaridan foydalanish bo'yicha fikr va mulohazalari tahlil qilinib, amaliyotga oid takliflar shakllantirildi. Tadqiqot eksperimental va nazorat guruhlari bilan o'tkazildi. Eksperimental guruh talabalarini ta'lim platformalaridan faol foydalanish imkoniga ega bo'lishdi, nazorat guruhi esa an'anaviy usulda ta'lim oldi. Tadqiqot natijalari ikki guruhning bilim va ko'nikmalari natijasida taqqoslab chiqildi.

Tadqiqot natijalari asosida boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalari uchun ta'lim platformalaridan foydalanishning samaradorligini oshirishga qaratilgan metodik tavsiyalar ishlab chiqildi. Bu tavsiyalar kasbiy kompetentlikni rivojlantirishda platformalar imkoniyatlarini kengroq qo'llashga xizmat qiladi.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalari kasbiy kompetentligini rivojlantirishda ta'lim platformalaridan foydalanish masalalari bo'yicha ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, zamonaviy ta'limda raqamli texnologiyalar va platformalar muhim rol o'ynaydi. Tadqiqotlar bu vositalarning talabalarning o'quv jarayonida faolligini oshirish, bilimlarni o'zlashtirish samaradorligini ta'minlash va ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishdagi o'rnini ta'kidlaydi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, ta'lim platformalari talabalarning kasbiy bilimlari va ko'nikmalarini mustahkamlash, ularning o'quv jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshirish, hamda o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatlarini shakllantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ushbu ilmiy asoslar boshlang'ich ta'lim yo'nalishida ta'lim platformalarini muvaffaqiyatli qo'llash uchun zarur bo'lgan metodik tavsiyalarni ishlab chiqishda xizmat qilishi mumkin.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalari kasbiy kompetentligini rivojlantirishda ta'lim platformalarining qo'llanilishi haqida olib borilgan tadqiqot natijalari ko'rsatdiki, zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalanish nafaqat talabalarning o'quv jarayonidagi faolligini oshiradi, balki ularning amaliy ko'nikmalari va ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishga ham yordam beradi. Ta'lim platformalarining qulayligi, ular orqali berilayotgan bilimning moslashuvchanligi va interfaoligi, talabalarni o'quv jarayoniga jalb qilishda yuqori samaradorlikka ega ekanligi aniqlandi. Eksperimental tadqiqot davomida ta'lim platformalari talabalarning mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirishi kuzatildi. Xususan, Moodle va Google Classroom platformalaridan foydalanilgan darslarda talabalarning bilimlarni mustaqil o'zlashtirishi, masalalarni amaliyotda qo'llash bo'yicha ko'rsatkichlari nazorat guruhiga nisbatan yuqori bo'ldi. Bu shuni ko'rsatadiki, ta'lim platformalarining o'quv materialini individual sur'atda o'zlashtirishga imkon berishi talabalarning kasbiy bilimlarini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi.

Shu bilan birga, ta'lim platformalaridan samarali foydalanishda muayyan cheklovlar ham kuzatildi. Ayrim talabalar raqamli vositalardan foydalanishda qiyinchiliklarga duch kelgan bo'lsa, ayrim hollarda internet tezligi va texnik jihozlarning yetarli emasligi o'quv jarayonini samarali tashkil etishda to'siq bo'ldi. Bu kabi muammolarni hal qilish uchun ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarni joriy etishda infratuzilmani mustahkamlash va o'qituvchilarni maxsus o'quv kurslarida tayyorlash zarurligi qayd etildi.

Ta'lim platformalari orqali talabalarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda samaradorlikni oshirish uchun quyidagilar taklif etiladi: Ta'lim platformalari orqali o'quv jarayonida individual yondashuvni kuchaytirish. Platformalarda nazariy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish imkoniyatini kengaytirish. Talabalarning raqamli savodxonligini oshirish uchun maxsus treninglar tashkil etish.

Ushbu tadqiqot natijalari boshlang'ich ta'lim yo'nalishidagi talabalar uchun ta'lim platformalarining imkoniyatlarini kengroq qo'llash va kasbiy kompetentlikni shakllantirishda samarali usullarni ishlab chiqishga xizmat qiladi. Ta'lim platformalarining yangi texnologiyalar bilan uyg'unligi talabalarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularning professional rivojlanishiga keng yo'l ochib beradi.

Xulosa.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalari kasbiy kompetentligini rivojlantirishda ta'lim platformalari muhim o'rin tutishi ushbu tadqiqot natijalarida o'z tasdig'ini topdi. Ta'lim platformalaridan foydalanish talabalarning nazariy bilimlarni o'zlashtirishini yanada tezlashtirishi, amaliy ko'nikmalarni shakllantirishi va ularni mustaqil o'qish va ijodiy faoliyatga jalb etishini ko'rsatdi. Raqamli texnologiyalarning o'quv jarayoniga integratsiyasi zamonaviy ta'lim tizimini rivojlantirishda samarali vosita sifatida xizmat qilishi mumkin. Ushbu tadqiqot boshlang'ich ta'limda ta'lim platformalarini joriy etishning istiqbolli yo'nalishlarini aniqlash, shuningdek, zamonaviy ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarni amalga oshirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi. Raqamli texnologiyalarni o'quv jarayoniga integratsiya qilish nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki kelajakdagi professional pedagoglarni tayyorlash jarayonini yangi bosqichga olib chiqadi.

References:

1. Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals*. New York: McKay.
2. Poskryakov, A. A. (2021). *Innovatsion ta'lim texnologiyalari va ularning kasbiy rivojlanishdagi o'rni*. Moskva: Pedagogika nashriyoti.
3. Sabzi, E. F. (2019). *Raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilarda axborot kompetentsiyasini shakllantirish*. Toshkent: Yangi asr avlodi.
4. Moodle Documentation. (2023). *Using Moodle for effective online education*. Moodle.org.
5. Madraximovich, K. E. (2020). Improving the methodological training of primary school teachers on the basis of innovative approaches. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol, 8(7)*.
6. Xudoynazarov, E. M. (2019). Didactic possibilities of oral exercises in forming initial classes pupils' mathematical thinking activity. *Eastern European Scientific Journal, Ausgabe. Germany, (1-2019), 249*.
7. Khudoynazarov, E. (2023). Boshlang 'ich ta'limda mantiqiy fikrlashini rivojlantirishning ahamiyati. *Молодые ученые, 1(13), 32-37*.